

רשומות

הצעות חוק

14 ביוני 1953

167

א' בתמוז תשי"ג

קמור

214

216

219

הצעת חוק ועד הלשון לישראל, תשי"ג—1953

הצעת חוק הבלוי על צמיגים, תשי"ג—1953

הצעת חוק הגנת הדייר (בנינים חדשים), תשי"ג—1953

חוק ועד הלשון לישראל, תשי"ג—1953

1. (א) מוקם בזה מוסד עליון למדע הלשון העברית בשם "ועד הלשון לישראל" (להלן — הועד). (ב) מושב הועד הוא בירושלים.	הקמת הועד ומושב
2. תפקיד הועד הוא לכוון התפתחות הלשון העברית על יסוד חקר הלשון לתקופותיה ולענפיה.	תפקיד הועד
3. הועד הוא גוף מואגד. הוא רשאי להתקשר בחוזים, לרכוש נכסים, להחזיק בהם ולהעבירם, לתבוע ולהיתבע, ולעשות כל פעולה למילוי תפקידיו.	הועד גוף סואגד
4. (א) מספר חברי הועד הוא לא פחות מחמישה עשר ולא יותר מעשרים ושלושה; לא יותר משלושה חברי הועד יכולים להיות תושבי חוץ. (ב) חמישה עשר החברים הראשונים של הועד יתמנו על ידי חבר-מינויים, אשר	הרכב הועד
ארבעה מחבריו יתמנו על ידי הממשלה, שמונה על ידי ועד הלשון העברית, שנים על ידי ההסתדרות הציונית העולמית, שנים על ידי האוניברסיטה העברית, ואחד על ידי הטכניון העברי. לאחר מינוי חמישה עשר החברים הראשונים, כאמור, ימנה הועד בעצמו את חבריו.	
(ג) כתום שנה אחת למינוי חמישה עשר החברים הראשונים, כאמור, ואחרי כן מדי שנה בשנה, ימנה הועד חבר אחד נוסף או שני חברים נוספים, עד שיגיע מספר החברים לעשרים ושלושה; כן ימנה הועד חבר חדש כל אימת שיתפנה מקומו של חבר מכל סיבה שהיא.	
(ד) חברי הועד מתמנים לכל ימי חייהם, אך רשאי הועד לראות מקומו של חבר כמקום שנתפנה או למנות לחבר ממלא מקום זמני, אם החבר לא השתתף בשיבות הועד ובעבודתו שנה תמימה, או אם ידוע מראש שלא יוכל להשתתף, כן, או אם נידון על עבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון, או אם החבר בעצמו יבקש זאת.	
5. עניני הועד יתנהלו על ידי מינהלה הנבחרת על ידי החברים.	ועד מנהל
6. הועד מחליט בעצמו מזמן לזמן על מינוי עובדים ויועצים ועל הסגולות הדרושות להם.	עובדים ויועצים
7. הועד יהיה עצמאי בתחום סמכויותיו לפי חוק זה; ובמידה שאין בחוק זה הוראה אחרת, יראו את הועד כמוסד לצורך חוק המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע, תשי"ב—1952.¹	הועד מוסד עצמאי
8. כל תמיכה כספית שהועד יקבל מאת המדינה תיכלל במסגרת התקציב של משרד החינוך והתעבות.	הועד — מוסד נתמך

¹ הצעות חוק 120 מיום י"א בסיון תשי"ב (4.6.52), עמ' 244.

תקנון	9. הועד יתקין תקנון ובו ייקבעו ענינים אלה:
	(1) הסגולות הדרושות לחברי הועד ודרכי מינוים; (2) המוסדות והועדות של הועד או שמטעמו, לרבות הועד המנהל, הרכבם ודרכי בחירתם ותפקידיהם; (3) סדרי העבודה, הישיבות וההחלטות של הועד עצמו ושל מוסדותיו וועדותיו; (4) התקציב ומימון עבודות הועד.
פרסום ברשומות	10. (א) הרכב הועד התקנון וכל שינוי בהם יפורסמו ברשומות. (ב) תוקף התקנון — מיום פרסומו ברשומות.
החלטות הועד	11. (א) הועד יפרסם בדרך שייראה לו, לא פחות מפעמיים בשנה את החלטותיו בעניני הלשון העברית. (ב) החלטת הועד בעניני דקדוק, כתיב, או תעתיק, שנתאשרה על ידי שר החינוך והתרבות ובתפרסמה ברשומות, תחול על מוסדות החינוך והמדע ומוסדות הממשלה והשלטון המקומי.
הוראות טעבר	12. ביום תחילת תקפו של התקנון יעברו לועד כל הזכיות וההתחייבויות של ועד הלשון העברית, וועד הלשון העברית יחדל. 13. שר החינוך והתרבות ממונה על ביצוע חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי החוק המוצע יוקם בירושלים מוסד מדעי בשם „ועד הלשון לישראל“. המוסד ימשיך את מפעלו של ועד הלשון העברית שיחדל עם הקמת הועד. הועד יקבל לזכות ולחובה את רכושן הרוחני והחמרי של ועד הלשון העברית.

תפקיד הועד יהיה לכוון את התפתחות הלשון העברית על יסוד חקר הלשון לתקור פותיה ולענפיה, במידה שהחלטות הועד נוגעות לעניני דקדוק, כתיב ותעתיק (טרנס-קריפציה), יהא שר החינוך והתרבות רשאי לאשרן והן יחולו על מוסדות החינוך והמדע במדינה ועל מוסדות הממשלה והשלטון המקומי.

הועד יהיה גוף מואגד בתמך על ידי המדינה, אך עצמאי בתחום סמכויותיו. בכל המוסדות האקדמאים יהא הועד כפוף לפיקוח המועצה המוקמת על פי חוק המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע, תשי"ב—1952, וייהנה מעזרתה.

מספר חברי הועד יהיה לא פחות מחמישה עשר ולא יותר מעשרים ושלושה ובהם לא יותר משלושה בני חו"ל. בראשית קיומו של הועד יתמנו חמישה עשר חברים על ידי חבר-מינויים מיוחד של שבעה עשר חברים (ארבעה נציגי הממשלה, שמונה נציגי ועד הלשון העברית, שנים נציגי ההסתדרות הציונית העולמית, שנים נציגי האוניברסיטה העברית ונציג הטכניון העברי). ואילו להבא ימנה הועד בעצמו את חבריו על ידי הוספת חבר אחד או שנים בכל שנה עד למספר המלא של עשרים ושלושה ועל ידי מילוי המקומות המתפנים מזמן לזמן. החברים מתמנים בדרך כלל לכל ימי חייהם, אך הועד יוכל לראות מקומו של חבר בלתי פעיל כפנוי ולמנות חבר חדש במקומו או למנות לו ממלא מקום.

הועד יתקין לעצמו תקנון ויקבע בו את הסגולות הדרושות לחבריו ודרכי מינוים, את מוסדותיו וסדרי עבודתם. התקנון יהא טעון אישור המועצה למוסדות ההשכלה הגבוהה והמדע.

חוק הבלו על צמיגים, תשי"ג—1953

פירושים	1. בחוק זה — „המנהל“ פירושו — מנהל המכס והבלו; „פקיד ממונה“ פירושו — מי שנתמנה על ידי המנהל כפקיד ממונה לצורך חוק זה; „תרשתן“ פירושו — כל המיצר צמיגים; „בית חרושת“ פירושו — כל מקום המשמש לייצור צמיגים; „סוחר“ פירושו — כל הסוחר בצמיגים; „גמר ייצור“ לגבי צמיג, פירושו — שעה שהצמיג ראוי, לדעת פקיד ממונה, לשימוש; „חוק זה“ לרבות התקנות שהותקנו לפיו.
הסלת בלו	2. בלו, בשיעור של 25 אחוזים למאה ממחיר החרשתן, יוטל על כל צמיג המיוצר בישראל והמיועד לצריכה בת, מחיר החרשתן יהיה הסכום שייקבע בהסכם בכתב בין החרשתן לבין פקיד ממונה כמחיר המשתלם בעד צמיג בישראל במכירה על ידי החרשתן במועד שנועד לתשלום הבלו לפי סעיף 3; לא הגיעו החרשתן והפקיד הממונה לכלל הסכם — יכריע המנהל.
החוב בתשלום הבלו	3. חובת תשלום הבלו תחול על החרשתן עם גמר ייצור הצמיג; אולם המנהל רשאי לרחות את מועד התשלום עד להוצאת הצמיג מבית החרושת, אם ניתנה לו ערבות, בצורה ובתנאים שייקבעו בתקנות.
חובת הודעה	4. לא ייצר אדם צמיגים אלא אם מסר תחילה למנהל הודעה בכתב ובה תיאור בית החרושת ומקומו ולא ייצר אלא באותו בית חרושת.
סימון צמיגים	5. כל צמיג המיוצר בישראל יסומן בדרך שייקבע בתקנות (להלן — הסימן), ודין הסימן לענין סעיף 339 לפקודת החוק הפלילי, 1936, כדין בול המשמש לצרכי הכנסותיה של המדינה.
הוצאת צמיגים מבית חרושת	6. לא יוציא אדם צמיג מבית חרושת אלא אם נתקיימו בו שני אלה: (1) פקיד ממונה אישר כי הבלו על הצמיג שולם או שהצמיג אינו חייב בתשלום בלו לפי חוק זה; (2) הצמיג מסומן בסימן.
הכרעת הפנהל	7. הרואה עצמו נפגע על ידי סירוב פקיד ממונה לאשר כאמור בסעיף 6(1), רשאי לפנות למנהל לקבלת הכרעתו הסופית.
איסור התזקה בלי סימון	8. לא יחזיק סוחר צמיג המיוצר בישראל ולא יעבירונו לאחר בכל דרך שהיא, אלא אם היה הצמיג מסומן בסימן.
איסור החזקה בלי תשלום בלו	9. לא יחזיק אדם צמיג המיוצר בישראל והמיועד לצריכה בה ולא יעבירונו לאחר בכל דרך שהיא, אלא אם שולם עליו הבלו; הטוען שהבלו שולם עליו הראיה, והסימון שעל הצמיג ישמש הוכחה.
פנקסים דיגים והשכונות	10. חרשתן ינהל פנקסים וימסור דיגים וחשבונות כפי שנקבע בתקנות, ופקיד ממונה רשאי בכל עת המתקבלת על הדעת לבדוק את הפנקסים המתנהלים כאמור.

¹ ע"ר מס' 652 מיום 14.12.36, חוס' 1, עמ' 268.

משרד לפקיד
ממונה

11. חרשתו חייב לספק כבית החרושת, להגחת דעתו של המנהל, מקום מתאים למשרד הפקיד הממונה.

כמכוונות
עוד

12. פקיד ממונה, וכן עובד המדינה שהוסמך לכך על ידי המנהל, רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש להבטיח ביצועו של חוק זה או למנוע עבירה על הוראה מהוראותיו —

- (1) להיכנס, בכל עת המתקבלת על הדעת, לכל מקום שיש לו יסוד להניח שהוא משמש בית חרושת, או שמחזיקים בו צמיגים, או שעוברים, או עברו בו עבירה על הוראת חוק זה, ולערוך בו חיפוש; אולם אין להיכנס כאמור למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו חיפוש מאת בית משפט מוסמך;
- (2) להשתמש בכל הסמכויות הנתונות לקצין משטרה בדרגת מפקח בסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) וסעיפים 3 ו-4 לפקודה האמורה יחולו על הדעה שרשם פקיד ממונה תוך שימוש בסמכויות אלה;
- (3) לבדוק כל צמיג הנמצא במקום שנכנס אליו כאמור בפסקה (1) ולתפוס כל צמיג שיש לו יסוד להניח כי נעברה בו עבירה על הוראת חוק זה, וכן כל דבר העשוי, לדעתו, להקל על גילוי עבירה כזאת או לשמש כמשפט הוכחה עליה; אלא שאם תוך שלושה חדשים מיום התפיסה לא הוגשה תביעה פלילית על העבירה שבגללה נתפסו הצמיג או הדבר האחר, יוחזר התפוס למי שנתפס ממנו.

ענינים

13. מי שעבר על הוראת חוק זה, דינו — מאסר שנתיים או קנס אלפיים לירות או פי שלושה מן הבלו החל על הצמיגים שבהם נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר, או מאסר וקנס כאחד, יצא אדם חייב בדיון על עבירה כאמור, רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לצוות, כי הצמיגים שבהם נעברה העבירה יחולטו, כולם או מקצתם; ציווה בית המשפט על חילוט הצמיגים, ינהגו בהם כפי שורה המנהל.

עבירה
שנעברה על
ידי חבר
בני אדם

14. נעברה עבירה לפי סעיף 13 על ידי חבר בני אדם, מואגד או שאינו מואגד, אשם בעבירה גם כל אדם שבשעת ביצוע העבירה היה מנהל, חבר מינהלה, שותף, נאמן, או פקיד אחראי של אותו חבר, אם לא יוכיח שנקט בכל האמצעים המתקבלים על הדעת להבטחת שמירתן של הוראות חוק זה.

החולת חוק
סטי מכס
וכלו (שינוי
תעריף)

15. הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט—1949, יחולו כאילו היה חוק זה אחד החוקים המפורטים בסעיף 1 (ב) לחוק האמור.

ביצוע תקנות

16. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו לרבות תקנות בדבר —

- (1) סדרי החסנתם והחזקתם של צמיגים;
- (2) החזרת הבלו שנגבה בטעות, או ששולם על צמיגים שניזוקו הושמדו או אבדו;
- (3) החזרת הבלו, או מקצת הבלו, ששולם על מלאי צמיגים, במקרה שהבלו הופחת או בוטל;
- (4) התנאים להוצאת צמיגים המיועדים ליצוא מבית החרושת.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.
² ספר החוקים 19 מיום כ"ב באב תש"ט (17.5.49), עמ' 154.

דברי הסבר

תכליתו של החוק המוצע בזה היא להטיל בלו על צמיגים המיוצרים בארץ במקום המכס שהאוצר גובה מהם לפי פרט 679ב(1) של תעריף המכס. עם התחלת ייצור הצמיגים בארץ הופחתו במידה ניכרת הכנסות המכס מיבוא צמיגים, והוטל מכס על צמיגים «המשוחררים ממתסני ערובה של בתי החרושת המקומיים». אולם הסדר זה לא היה אלא הסדר ביניים, ומטעם הממשלה ניתנה הבטחה מפורשת להביא תוך זמן קצר בפני הכנסת הצעת חוק על הטלת בלו על צמיגים המיוצרים בארץ. החוק המוצע בזה אינו בא אלא למלא הבטחה זו.

לפי החוק המוצע יוטל הבלו רק על צמיגים המיועדים לצריכה בארץ ולא על אלה המיועדים ליצוא. הבלו יוטל בשיעור של 25 אחוז למאה מהמחיר של הצמיג. הבלו ישולם עם גמר הייצור, אלא שמנהל המכס והבלו (להלן — המנהל) יהיה רשאי לדחות את מועד התשלום עד להוצאת הצמיג מבית החרושת.

לשם הבטחת גבייתו הסדירה והיעילה של הבלו מטיל החוק המוצע פיקוח מיוחד על בתי החרושת המייצרים צמיגים, על החסנתם והחזקתם של צמיגים וכו'. הפיקוח יבוצע על ידי פקיד מיוחד («פקיד ממונה» בלשון החוק המוצע) שיתמנה על ידי המנהל. החוק המוצע מוסר בידי הפקיד הממונה את הסמכות לבדוק את פנקסי החרשתו, לערוך חקירה במקרה שיש חשד לעבירה וכו'. בכל בית חרושת יוכטח מקום מתאים למשרד הפקיד הממונה.

חוק הגנת הדייר (בנינים חדשים), תשי"ג—1953

1. בחוק זה — פירושים
- „פקודת הדירות“ פירושו — פקודת הגבלת שכר דירה (דירות), 1940¹ ;
 „פקודת בתי עסק“ פירושו — פקודת ההגבלות על שכר דירה (בתי עסק), 1941² ;
 „תקנות ההגנה“ פירושו — תקנות ההגנה (תיקון) (מס' 13), 1943³ .
2. מושכר הנמצא בבנין או בתוספת בנין שבנייתם השלמה לאחר יום י"ד בטבת תשי"ג (1 בינואר 1953) ושהושכר לראשונה אחרי תחילת תקפו של חוק זה — לא יחולו עליו הוראות פקודת הדירות, פקודת בתי עסק והוראות תקנות ההגנה, חמש שנים מתאריך השכרתו לראשונה.
3. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- ביצוע ותקנות

ד ב ר י ת ס ב ר

סעיף 55 להצעת חוק הגנת דיירים, תשי"ג—1952, קובע, כי דירות ובתי עסק בבנינים חדשים יהיו פטורים, חמש שנים לאחר השכתם לראשונה, מההגבלות בענין שכר דירה מכסימלי ובענין החזרת החזקה שנקבעו באותה הצעה.

הוראות אלה של הצעת החוק האמורה מעכבות עסקי שכירות בבנינים חדשים. שכירות שתיעשה לפי החוק הקיים, תהיה כפופה לכל ההגבלות הקיימות, ובעלי דירות או בתי עסק בבנינים חדשים מהססים להשכירם כל עוד ההוראות האמורות של חוק הגנת דיירים לא נבנסו לתקפן.

אך מכיון שההוראות המקיפות שבחוק הגנת דיירים מחייבות דיון ממצה וממושך בכנסת, ואילו ענין הפטור של בנינים חדשים אינו סובל דחייה, בא החוק המוצע בזה, וקובע את הפטור לפי סעיף 55 של הצעת חוק הגנת דיירים במסגרת החוק הקיים.

¹ ע"ר מס' 1085 מיום 20.12.40, חוס' 1, עמ' 290.
² ע"ר מס' 1086 מיום 31.3.41, חוס' 1, עמ' 15.
³ ע"ר מס' 1288 מיום 0.9.43, חוס' 2, עמ' 688.

